

Vergaderdatum	Dagelijks Bestuur (11-03-2021)
Agendapunt	
Onderwerp	Voorstel promotie project Knooppunt Lelylaan naar planuitwerking en ondertekening BOK
Portefeuillehouder	Gerard Slegers
Behandelend ambtenaar	Camille de Luca-Schwartz

Van het Dagelijks Bestuur wordt gevraagd:

- 1 Kennis te nemen van de stand van zaken van het project 'Integrale aanpak Knooppunt Lelylaan';
- 2 In te stemmen met de promotie van het project naar de planuitwerking fase en het afgeven van een verleningsbeschikking ten hoogte van €3.246.601, in navolging op de voorfinanciering van €783.590. Dit bedrag wordt als verplichting opgenomen in de projectadministratie Investeringsagenda Mobiliteit;
- 3 In te stemmen met het aangaan van een verplichting voor de realisatiefase ten hoogte van €21.486.664, zijnde 40% van de realisatiekosten. Dit bedrag wordt als verplichting opgenomen in de projectadministratie Investeringsagenda Mobiliteit voor de jaren 2022-2025;
- 4 Kennis te nemen van de Bestuursovereenkomst tussen de Vervoerregio Amsterdam, de Gemeente Amsterdam, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ProRail en NS Stations waarin financiële commitment aan het project wordt vastgesteld. Dit is de uitwerking van de BO MIRT afspraken van 2020;
- 5 In te stemmen met de machtiging van de voorzitter van het dagelijks bestuur aan Portefeuillehouder Gerard Slegers om de BOK namens de Vervoerregio te ondertekenen.

Context

Op 26 november 2020 zijn in het BO MIRT afspraken gemaakt over de financiering van het project integrale aanpak Knooppunt Lelylaan. De Vervoerregio Amsterdam, de Gemeente Amsterdam, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, ProRail en NS Stations hebben afgesproken samen het station Lelylaan een nieuw gezicht te geven.

Onderdeel van de scope zijn een nieuw stationsgebouw, een in pandige fietsenstalling, een nieuwe tramkeerlus en de herinrichting van het maaiveld. De totale kosten voor de opgave zijn op €63,5 miljoen geraamd exclusief BTW. Het aandeel van de Vervoerregio in het project betreft 40% van de realisatie, ofwel €25,5 miljoen voor de planuitwerking fase en realisatie samen.

Op 29 juni 2020 hebben de Vervoerregio, de Gemeente Amsterdam, NS Stations en ProRail een samenwerkingsovereenkomst (SOK) ondertekend om het project nader uit te werken tot aan het BO MIRT en daarbij de opgave te agenderen ten behoeve van de medefinanciering van het Ministerie van IenW.

Tijdens het BO MIRT op 26 november 2020 heeft het Ministerie van IenW 15,8 miljoen inclusief BTW aan het project toegekend, bovenop de reeds beschikbare middelen voor de fietsenstalling. De afspraken over de fietsenstalling lopen via afspraken fietsparkeren bij NS Stations. Met deze financiële toezegging is de dekking voor de realisatie van het project rond. De partijen hebben in januari en februari 2021 samengewerkt aan een Bestuursovereenkomst (BOK) waarin de financiële afspraken terugkomen. De Gemeente Amsterdam treedt op als opdrachtgever voor de realisatie van het integraal project en ProRail als medeopdrachtgever voor de onderdelen met betrekking op het nationale spoor netwerk. De werkzaamheden worden in één contract aanbesteed.

Voorgesteld is om het project naar de planuitwerking fase te promoveren, waarbij een beschikking voor de engineeringskosten aan de Gemeente Amsterdam wordt afgegeven, en een verplichting aan te gaan voor de realisatie, waarbij de financiering vanuit de Vervoerregio opgenomen wordt in de begroting. Dit vormt het grondslag waarmee de Vervoerregio de Bestuursovereenkomst ondertekent en zich committeert aan een spoedige realisatie van het integrale project.

De BOK zal worden vervolgd door een Realisatieovereenkomst tussen de Gemeente Amsterdam, ProRail en NS. De Vervoerregio is geen partij in de realisatieovereenkomst en treedt op via het verlenen van een subsidiebeschikking aan de Gemeente Amsterdam.

De ondertekening van de BOK is rondom medio april 2021 gepland, waarschijnlijk via een digitale bijeenkomst. De definitieve versie van de BOK zal in de komende weken op basis van de conceptovereenkomst in de bijlage worden afgerond. De huidige versie is nagenoeg definitief op een paar details na. Momenteel wordt de BOK aangeboden ter goedkeuring aan de bestuursorganen van de projectpartners. Daarna vindt de ondertekening plaatst.

Meegezonden stukken

1. Bijlage 1 – *Bestuursovereenkomst v0.7*

Opvraagbare Stukken

1. *Nota van Uitgangspunten*

Perspectieven

Sinds 2018 heeft de Vervoerregio actief meegewerkt aan de voorbereiding van de integrale aanpak voor Knoop Lelylaan. Dankzij de inspanning van de bestuurders tijdens het BO MIRT 2020 en de voorbereidingsgesprekken op ambtelijk niveau met het Ministerie van IenW, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking voor de realisatie van dit project.

Momenteel wordt er hard gewerkt aan het verder brengen van het voorlopige ontwerp. Die heeft de basis gevormd voor de aanvraag ter financiering tijdens het BO MIRT van 26 november 2020. De bijbehorende SSK raming komt op € 63,5 miljoen exclusief BTW voor de realisatie, inclusief engineering. De Gemeente Amsterdam treedt op als opdrachtgever voor het integrale project. In de komende maanden zal worden gewerkt aan een realisatieovereenkomst tussen de Gemeente Amsterdam, ProRail en NS. Streven is deze ROK bij de zomer ondertekend te hebben. Deze overeenkomst vormt de basis voor de aanbesteding, welke in Q3 2021 zal worden gepubliceerd.

De Gemeente Amsterdam, NS en ProRail hebben de keuze gemaakt om het project via een bouwteam aan te besteden, waarbij de aannemer meewerkt aan het opstellen van het definitieve ontwerp en bijbehorende raming. In dit proces brengt de aannemer van het Bouwteam als eerste een offerte uit voor de realisatie. Dit proces verzekert de opdrachtgever van een betrouwbaar en zorgvuldig uitvoeringsontwerp. Ook is de aannemer in staat om snel de capaciteit in te zetten voor het behalen van de ambitieuze planning. Streven is het integrale project begin/medio 2025 gerealiseerd te hebben.

Bij bekendmaking van het aanbestedingsresultaat, nadat de aannemer zijn offerte voor de realisatie heeft aangebracht, zal het dagelijks bestuur van de Vervoerregio gevraagd worden om het project naar de realisatiefase te promoveren en de realisatiebijdrage daadwerkelijk te beschikken. Naar verwachting zal dit in Q1/Q2 2022 zijn.

Het tweestap beschikkingsproces geeft de Vervoerregio de gelegenheid om haar bijdrage aan te scherpen op basis van de resultaten van de aanbesteding. Op deze manier wordt een deel van de risico's opgevangen en kan de realisatie van het project met zekerheid doorgaan. De Vervoerregio heeft hierin de rol van risicodragende partijen, met het comfort van haar eigen werksystematiek. Alle partijen behalve NS treden op als risicodragend in het project, wat in de BOK geformaliseerd is. Bijzonder in dit proces is dat het Ministerie van IenW óók de rol van risicodragende partijen speelt over zijn belangen.

Gevolgen

Financiële gevolgen

Moederproject 300680/300874 gaat naar de planuitwerking fase.

	Reeds beschikt		Aanvullende beschikking
	300680/300874	300662 (dochter)	300680/300874
2020	€ 362.692	€ 225.000	
2021	€ 195.898		€ 2.434.951
2022			€ 811.650
Totaal	€ 558.590	€ 225.000	€ 3.246.601
Totaal EK reeds beschikt € 783.590			

Beoogd kasritme voor de realisatie van project 300680/300874

	Projectcode 300680/300874		
	Huidig kasritme	Nieuw kasritme	Percentage uitgaven
2021	€ 1 miljoen		
2022	€ 8 miljoen	€ 2.711.617	12,62%
2023	€ 9 miljoen	€ 7.625.617	35,49%
2024	€ 2 miljoen	€ 7.367.777	34,29%
2025		€ 3.781.653	17,6%
Totaal	€ 20 miljoen	€21.486.664	100%

Juridische gevolgen

Op 29 juni 2020 heeft de Vervoerregio een Samenwerkingsovereenkomst ondertekend met de Gemeente Amsterdam, ProRail en NS. Doel van de SOK was enerzijds een gedeeltelijke voorfinanciering van de engineeringskosten aan de Gemeente Amsterdam af te geven, en anderzijds het samen optreden van de partijen om een aanvraag in te dienen ten behoeve van de financiering van het project tijdens het BO MIRT van 26 november 2020.

Deze stap is succesvol afgerond, waarbij de afspraken die in de SOK zijn opgenomen nagekomen zijn. Met dit voorstel wordt het dagelijks bestuur gevraagd om vervolg te geven aan de afspraken van het BO MIRT 26 november 2020 en zich te committeren aan de financiële bijdrage ten behoeve van de realisatie van de integrale aanpak voor Knoop Lelylaan.

Alle partijen in het project treden op als risicodragend in de Bestuursovereenkomst, behalve NS Stations. Dit is in het bijzonder een mooi resultaat wat betreft de rol van het Ministerie van IenW.

Specifiek gaat de Vervoerregio met het ondertekenen van de Bestuursovereenkomst de volgende afspraken aan:

- De Vervoerregio werkt mee aan de realisatie van de scope van het integrale project Lelylaan waarbij een kwalitatief en hoogwaardig knooppunt wordt gerealiseerd.
- De Vervoerregio heeft invloed op het project via deelname aan de stuurgroep en de adviesgroep en brengt voorts kennis en informatie waar nodig.
- De Vervoerregio committeert zich aan de financiële realisatie van het project via het afgeven van een subsidiebeschikking. In totaal draagt de Vervoerregio € 25,5 miljoen aan de realisatie van het project. Deze som wordt in twee stappen beschikt. Met huidig voorstel wordt in totaal € 4 miljoen voor de planuitwerking fase beschikt. Bij resultaat aanbesteding zullen de restante € 21,5 miljoen worden beschikt.
- De Vervoerregio treedt op als risicodragend partner. Dit wordt uitgewerkt via de tweestap beschikkingsproces, waarbij de bijdrage ten behoeve van de realisatie na de bekendmaking van de resultaat aanbesteding aan de Gemeente Amsterdam wordt beschikt.
- Kosten voor meer-/minderwerk worden gedragen door de partij die om deze wijziging heeft verzocht. Gezamenlijke kosten en risico's worden gezamenlijk door partijen gedragen. Bij dreigende overschrijding van het budget beslist de stuurgroep over eventuele aanvullende financiering.

Hoe gaan we communiceren?

In 2020 is er actief gecommuniceerd

Eind november 2020 heeft de Vervoerregio actief met de samenwerkingspartners gecommuniceerd over de toekomstige vernieuwing van Station Lelylaan. Dit resulteerde in [een persbericht](#) die is opgepakt door diverse media zoals het Parool, de NS en ProRail.

De start van het project biedt communicatiekansen

Na het ondertekenen van de bestuursovereenkomst volgt het ondertekenen van de realisatieovereenkomst. Waarschijnlijk is dit na de zomer 2021. Het project gaat dan daadwerkelijk van start. Een geschikt moment om te beoordelen of er communicatiekansen zijn met de samenwerkingspartners. Omdat de gemeente Amsterdam op dat moment opdrachtgever is, is het ook in de lead voor de communicatiestrategie. De Vervoerregio blijft dan wel betrokken bij het proces en het tot stand komen van de strategie.

Ondertekenen van de bestuursovereenkomst heeft op zichzelf weinig nieuwswaarde

Zoals het nu lijkt wordt de bestuursovereenkomst in april 2021 door de samenwerkingspartners ondertekend. De Vervoerregio is hier onderdeel van. Dit moment wordt niet benut om actief naar de media te communiceren, omdat dit eerder dus al is gebeurd (immers in november 2020). Het ondertekenen van de bestuursovereenkomst heeft op zichzelf weinig tot geen nieuwswaarde, omdat het slechts gaat over het afhechten van de afspraken die in november 2021 zijn gemaakt in het BO-MIRT.

Tekstvoorstel Nieuwsbrief Bestuursinformatie

De Vervoerregio gaat met de samenwerkingspartners een bestuursovereenkomst tekenen voor het vernieuwen van station Lelylaan in Amsterdam. In november vorig jaar is bekend gemaakt dat het station toe is aan een grondige vernieuwing. Het 40 jaar oude station voldoet niet meer aan de huidige gebruiks- en comforteisen van de openbaar vervoerreiziger. Daarom investeren het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Vervoerregio, gemeente Amsterdam, NS en ProRail gezamenlijk 70 miljoen euro in verschillende aanpassingen. Zo wordt onder andere de stationshal voor trein- en metroreizigers vergroot en komen er meer servicevoorzieningen en winkels. Dit om het station levendig, aantrekkelijk en een kwalitatief hoogwaardig OV-knooppunt te maken.

Argumentatie

Het project integrale aanpak Knooppunt Lelylaan betreft een forse verbetering van het stationsgebouw aan zich, de realisatie van een inpassing en bewaakte fietsenstalling en de toevoeging van een nieuwe tramkeerlus, die ten goede van de robuustheid van het tramnetwerk zal komen. Alle partners werken onder één projectteam samen aan een versnelde realisatie en behalen van de ambities.

Tevens zorgt de integrale aanpak voor een grote kwalitatieve slag in de omgeving, brengt een veilige sfeer terug en creëert een prettige plek waar beleving tot zijn recht komt.

Knooppunt Lelylaan is een cruciale schakel in de regionale mobiliteit. Daar komen sprinters – en vanaf 2023 de Airport Sprinter – metrolijnen 50 en 51, tramlijnen 1 en 17 vanaf Amsterdam Nieuw West en bussen bij elkaar. Bovendien is tramlijn 1 de de facto oost-west verbinding van de stad. Ondanks het hoog aantal reizigers die dagelijks overstappen op Knooppunt Lelylaan, voldoet het station lang niet aan de kwaliteit- en comforteisen die de Vervoerregio graag aanbiedt. Met de succesvolle uitkomst van het BO MIRT op 26 november 2020 is de financiële dekking voor de realisatie van het project afgerond, waarbij de partners zich hebben gecommitteerd aan de integrale aanpak van de knoop.

De Vervoerregio heeft belang bij een kwalitatief, hoogwaardig en veilig knooppunt Lelylaan, waar alle modaliteiten samen komen. Nationale en regionale reizigers kunnen vlot naar hun bestemming, station Lelylaan wordt het portaal vanaf Amsterdam Nieuw-West en centrum West vanaf Schiphol. Daarmee ontlast het waarschijnlijk andere stations in de stad. Tevens wordt de identiteit van Station Lelylaan als stadsportaal versterkt, wat verder een kwaliteitsimpuls aan de omgeving biedt.

Station Lelylaan is het enige treinstation van Amsterdam verbonden aan het tramnetwerk waar geen tramkeerlus ligt. Met dit project komt de kans om een eindpunt toe te voegen en werk met werk te maken. Het eindpunt van tram 11 op het Bollenveld bij Surinameplein wordt verplaatst en komt op Lelylaan terug, conform eindbeeld. Het tramnetwerk wordt robuuster en de vervoerswaarde van de knoop stijgt, evenwel als de mogelijkheid om een vraaggericht tram bediening vanaf Amsterdam Nieuw West te kunnen opstellen.

Besluitvormingsproces

Het huidige promotievoorstel wordt op medio april 2021 gevolgd door de ondertekening van de Bestuursovereenkomst voor de realisatie van de Vernieuwing van Station Amsterdam Lelylaan. Door in te stemmen met huidig promotievoorstel geeft het Dagelijks Bestuur invulling aan haar eigen bevoegdheden en kan op basis van haar eigen proces de BOK ondertekenen.

De commitment aan de medefinanciering van de realisatie van het project wordt hiermee vastgesteld en de middelen gereserveerd in de begroting ten behoeve van de realisatie.

Formeel wordt de beschikking aan de Gemeente Amsterdam afgegeven, in twee stappen. Huidige stap betreft de bijdrage aan de engineeringskosten. In Q1/Q2 2022 volgt een voorstel om het de financiële bijdrage aan de realisatie formeel te beschikken.

Besluit

De besluitenlijst van de vergadering bevat het besluit van het Dagelijks Bestuur over dit voorstel.